

Suvestinė redakcija nuo 2011-04-29 iki 2012-03-03

Isakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [127-6490](#), i. k. 1102050ISAK001K-330

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTUOSE NAUDOJAMŲ
VERTINIMO KRITERIJŲ SUDARYMO IR TAIKYMO METODIKOS
PATVIRTINIMO**

2010 m. spalio 25 d. Nr. 1K-330
Vilnius

Vadovaudamasi Strateginio planavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [57-2312](#); 2010, Nr. [102-5279](#)), 57 punktu,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [1K-158](#), 2011-04-21, Žin., 2011, Nr. 49-2397 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-158

t v i r t i n u pridedamus:

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [1K-158](#), 2011-04-21, Žin., 2011, Nr. 49-2397 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-158

1. Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodiką.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-158](#), 2011-04-21, Žin., 2011, Nr. 49-2397 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-158

2. Veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus.

Papildyta punktu:

Nr. [1K-158](#), 2011-04-21, Žin., 2011, Nr. 49-2397 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-158

FINANSŲ MINISTRĖ

INGRIDA ŠIMONYTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos finansų ministro
2010 m. spalio 25 d.
įsakymu Nr. 1K-330

STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTUOSE NAUDOJAMŲ VERTINIMO KRITERIJŲ SUDARYMO IR TAIKymo METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika (toliau vadinama – Metodika) apibrėžia strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų (toliau vadinama – vertinimo kriterijai) sudarymo principus, vertinimo kriterijų sistemos ir atskirų vertinimo kriterijų sudarymą, vertinimo kriterijų reikšmių planavimą, vertinimo kriterijų patikimumo užtikrinimo priemonės ir vertinimo kriterijų taikymo svarbiausius aspektus. Metodika taikoma institucijoms ir įstaigoms (toliau vadinama – institucija), rengiančioms strateginius ar metinius veiklos planus. Siekdamas sukurti kokybiškų, jų veiklos specifiką gerai atitinkančių vertinimo kriterijų sistemą, institucijos gali taikyti papildomas kokybės užtikrinimo priemones.

2. Metodikoje vartojamos sąvokos atitinka Strateginio planavimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (Žin., 2002, Nr. [57-2312](#); 2010, Nr. [102-5279](#)), vartojamas sąvokas.

II. VERTINIMO KRITERIJŲ SUDARYMAS

I. VERTINIMO KRITERIJŲ SUDARYMO PRINCIPAI

3. Sudarant vertinimo kriterijus vadovaujamosi šiais principais:

3.1. specifiškumas – vertinimo kriterijai turi leisti įvertinti institucijos konkrečių tikslų ir uždavinių įgyvendinimą ir matuoti tai, ko siekiama finansuojama veikla;

3.2. priežastingumas – skirtingų lygmenų vertinimo kriterijai turi sietis aiškiais loginiais ryšiais – efektų vertinimo kriterijų įvykdymas priklauso nuo rezultatų, o pastarųjų – nuo produktų vertinimo kriterijų įvykdymo. Atitinkamai skiriasi skirtingo lygmens vertinimo kriterijų įvykdymas laike – produktai sukuriama greičiausiai, o efektas gali būti vertinamas praėjus ilgesniam laikui – dažniausiai ne mažiau nei metams;

3.3. naudingumas – vertinimo kriterijai turi leisti įvertinti tuos institucijos veiklos rezultatus, kurie yra svarbūs visuomenei ar (ir) kuriems pasiekti skiriama daug lėšų. Kuriant ar tobulinant vertinimo kriterijų sistemą taip pat reikia įvertinti duomenų surinkimo ir apdorojimo kaštus – pastangas informacijai surinkti turi atsverti tokios informacijos panaudojimo nauda. Reikia vengti vertinimo kriterijų, kurie nepateikia naudingos informacijos ir nesudaro pagrindo priimti jokio sprendimo;

3.4. išmatuojamumas – vertinimo kriterijų reikšmės turi būti pamatuojamos ir apskaičiuojamos, o jų apskaičiavimo metodas (būdas) turi būti vienareikšmiškai apibrėžti;

3.5. patikimumas – vertinimo kriterijus turi būti suformuluotas taip, kad nesudarytų sąlygų skirtingoms interpretacijoms, jo reikšmei apskaičiuoti turi būti naudojami patikimi duomenų šaltiniai, o apskaičiavimo metodas turi būti vienareikšmiškai apibrėžtas – kelis kartus apskaičiuojant vertinimo kriterijaus reikšmę vadovaujamosi ta pačia metodologija;

3.6. pasiekiamumas – vertinimo kriterijų planuojamos reikšmės dydis turi būti realistiškas ir pagrįstas. 100 procentų vertinimo kriterijaus įvykdymas pasiekiamas maksimaliai išnaudojus visas institucijos galimybes pasiekti geresnių rezultatų;

3.7. periodiškumas – informacija apie vertinimo kriterijų vykdymą renkama, apdorojama ir pateikiama institucijos vadovams bei kitoms atsakingoms institucijoms

periodiškai, institucijos vadovo ir Vyriausybės nustatytais terminais;

3.8. stabilumas – nauji vertinimo kriterijai rengiami keičiantis Vyriausybės ar institucijos prioritetams, pradėjus vykdyti naujas programas ar atskiras veiklas, pasikeitus vartotojų poreikiams ar pasikeitus kitoms svarbioms sąlygoms. Parengus kokybiškus, institucijos veiklos specifiką gerai atitinkančius vertinimo kriterijus, rekomenduojama išlaikyti jų stabilumą;

3.9. tinkamas balansas:

3.9.1. kiekvienos programos rezultatams įvertinti turi būti numatyti įvairiapusiai vertinimo kriterijai, kurie parodytų tiek jos pasiekimų kiekybinę išraišką, tiek šių pasiekimų kokybę. Rekomenduojama numatyti maždaug vienodą kiekybinių ir kokybinių vertinimo kriterijų skaičių, tačiau šis balansas gali skirtis priklausomai nuo institucijų veiklos specifikos;

3.9.2. rekomenduojama skirtingo lygmens vertinimo kriterijus sudaryti pagal proporciją – apie 40 procentų visų vertinimo kriterijų sudaro efekto ir rezultato vertinimo kriterijai, likusius 60 procentų – produkto vertinimo kriterijai. Šis balansas gali skirtis priklausomai nuo institucijų veiklos specifikos;

3.10. lyderystė – institucijų vadovai ir kiti vadovaujančias pareigas einantys tarnautojai turi įsitraukti į vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių nustatymą, užtikrinant, kad vertinimo kriterijai institucijoje būtų reikšmingi ir pripažįstami;

3.11. kompetencija – darbuotojai, formuluojantys vertinimo kriterijus ir jų reikšmes, turi būti įgiję gebėjimus ir patirtį, kurie leistų sukurti veiklos matavimo principus atitinkančius ir vertinamą sritį gerai atspindinčius vertinimo kriterijus;

3.12. bendradarbiavimas – siekiant parengti kokybiškus vertinimo kriterijus būtinas bendradarbiavimas tarp atskirų institucijų ir jų darbuotojų bei kitų suinteresuotųjų grupių. Rekomenduojama svarbius efekto ir rezultato vertinimo kriterijus ir jų reikšmes iki strateginių veiklos planų patvirtinimo aptarti su kitų atsakingų institucijų darbuotojais, ekspertais, naudos gavėjais, politikais, kitomis suinteresuotosiomis grupėmis.

II. VERTINIMO KRITERIJŲ SISTEMA

4. Kuriant ar tobulinant institucijos vertinimo kriterijų sistemą reikia nustatyti loginius ryšius tarp institucijos strateginių tikslų, programų tikslų ir uždavinių, bei jų įgyvendinimui vertinti planuojamų vertinimo kriterijų. Už strateginio veiklos plano parengimą atsakingas padalinys ar institucijos strateginio planavimo grupė turi užtikrinti visų strateginio veiklos plano elementų suderinamumą ir pagrįstumą. Kuriant ar tobulinant vertinimo kriterijų sistemą reikia:

4.1. atsižvelgti į Valstybės pažangos strategijoje, kituose ilgos ar vidutinės trukmės planavimo dokumentuose numatytus tikslus, uždavinius ir vertinimo kriterijus einamajam laikotarpiui ir užtikrinti institucijos strateginių tikslų, programų tikslų ir uždavinių bei vertinimo kriterijų suderinamumą su atitinkamų dokumentų tikslais, uždaviniais ir vertinimo kriterijais;

4.2. įvertinti veiklos kontekstą – Vyriausybės ir ministerijų politinius prioritetus, kurie gali daryti įtaką institucijos veiklai ir institucijos veiklos socialinį ekonominį kontekstą, t. y. veiksnius, kuriems institucija gali daryti mažai įtakos, tačiau kurie gali būti svarbūs planuojamiems tikslams ir uždaviniams pasiekti;

4.3. atsižvelgti ne tik į institucijos finansines galimybes, bet ir į tokius faktorius kaip žmogiškųjų išteklių vadyba, partnerystės ryšiai, procesų ir pokyčių valdymas, pasiekti tikslai ir uždaviniai. Institucijos pajėgumų (galimybių) ir planuojamų rezultatų ryšiams įvertinti gali būti naudojami kokybės vadybos modeliai ir iniciatyvos (pvz., Bendrojo vertinimo modelis, ISO 9000 serijos veiklos standartai, Subalansuotų veiklos rodiklių modelis, Europos kokybės vadybos fondo tobulumo modelis, LEAN ir kt.).

5. Institucija turi numatyti optimalų vertinimo kriterijų skaičių. Nors vertinimo kriterijai turi visapusiškai atspindėti institucijos veiklos rezultatus, tačiau jų skaičius turi būti ribotas.

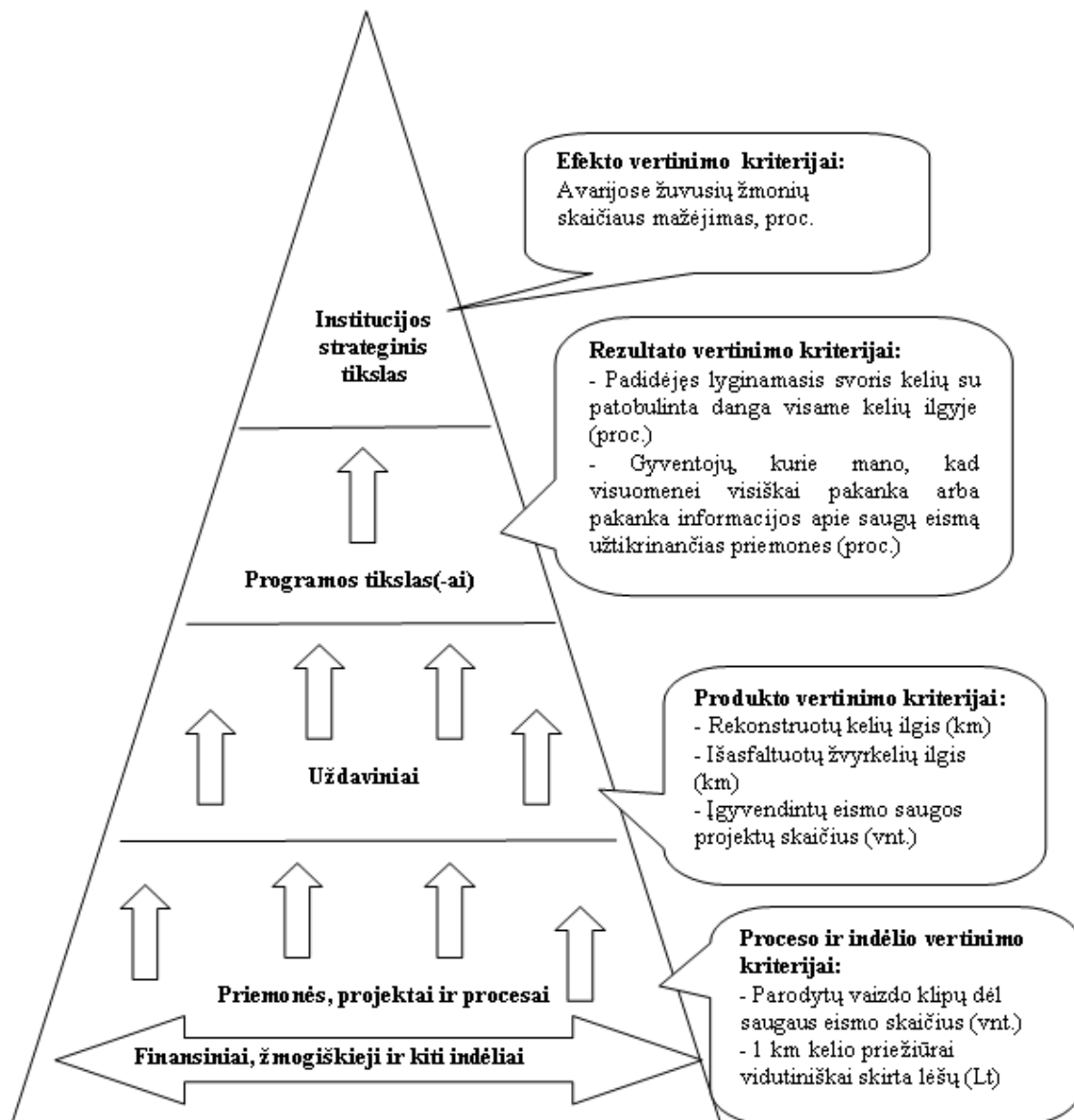
Pernelyg didelis vertinimo kriterijų skaičius tiek pačiai institucijai analizuojant veiklą, tiek atsiskaitant atsakingoms institucijoms trukdo identifikuoti ir sutelkti dėmesį svarbiausiems rezultatams bei programos įgyvendinimo metu imtis reikalingų atsakomųjų veiksmų, tokių kaip teisiniai, administraciniai, finansiniai veiksmai, tolesnė intensyvi programos stebėseną ar vertinimas, atitinkamų išlaidų peržiūra ir kt.

6. Vertinimo kriterijų sistemoje reikia numatyti tokius vertinimo kriterijus, kurie leistų nustatyti svarbiausius veiklos rezultatus, Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimą (jeigu jie apima institucijos veiklos sritį), visuomenės nuostatų pokyčius, veiklos efektyvumą arba (ir) būtų susiję su dideliais valstybės biudžeto asignavimais. Kokiems veiklos rezultatams vertinti numatyti veiklos vertinimo kriterijus institucija sprendžia pati priklausomai nuo jos veiklos specifikos ir rezultatams pasiekti skiriamų asignavimų dydžio.

III. VERTIKALUS POBŪDŽIO VERTINIMO KRITERIJAI (PAGAL LYGMENIS)

7. Strateginiuose veiklos planuose naudojami efekto, rezultato ir produkto vertinimo kriterijai, kurie sudaromi pagal hierarchinį principą: efekto vertinimo kriterijai vertina strateginių tikslų, rezultato vertinimo kriterijai – programų tikslų, produkto vertinimo kriterijai – programų uždavinių įgyvendinimą. Metiniuose veiklos planuose ar kituose vidiniuose planavimo dokumentuose gali būti papildomai naudojami proceso ir indėlio vertinimo kriterijai, o strateginiuose veiklos planuose tokie vertinimo kriterijai pateikiami produkto lygmeniu. Skirtingo lygmens vertinimo kriterijai turi sietis aiškiais loginiais ryšiais. Vertinimo kriterijų hierarchinio-loginio ryšio pavyzdys pateiktas 1 paveiksle. Skirtingo lygmens vertinimo kriterijų pavyzdžiai pateikti šios Metodikos 2 priede. Rekomendacijos dėl vertinimo kriterijų analizės pateikiamos 1 priede.

1 pav. Vertinimo kriterijų hierarchinio-loginio ryšio pavyzdys

8. Efekto vertinimo kriterijų sudarymas:

8.1. efekto vertinimo kriterijus vertina institucijos strateginio tikslo arba valdymo srities tikslo pasiekimą ir parodo naudą, kurią, įgyvendinus atitinkamą strateginį tikslą, gauna ne tik tiesioginiai programos naudos gavėjai, bet ir visuomenė;

8.2. efekto vertinimo kriterijų skaičius turi būti ne mažesnis už strateginių tikslų skaičių, nes efekto vertinimo kriterijų pagalba turi būti įvertintas visų strateginių tikslų įgyvendinimas, t. y. įvertinti visose pagrindinėse institucijos veiklos srityse pasiekti rezultatai;

8.3. efekto vertinimo kriterijus tiesiogiai atspindi institucijos strateginio tikslo įgyvendinimą arba gali jį pakeisti (pvz., kriterijaus „Žuvusiųjų keliuose skaičiaus mažėjimas“ formuluotė aiškiai parodo, ko yra siekiama ir gali pakeisti tikslą „Sumažinti žuvusiųjų keliuose skaičių“);

8.4. efekto vertinimo kriterijus turi leisti įvertinti institucijos ir jos valdymo srities veiklos rezultatus, t. y. tuos rezultatus, kuriems ji ar (ir) jai pavaldžios įstaigos gali daryti tam tikrą įtaką. Pavyzdžiui, atsakingos institucijos gali daryti įtaką tokiems strateginiams tikslams, kurie matuojami šiais efekto vertinimo kriterijais: „Iki nustatytų normų išvalytų ūkio, buities ir gamybinių nuotekų dalis“ ar „Statistinės atskaitomybės naštos ūkio subjektams mažėjimas“;

8.5. parenkant efekto vertinimo kriterijus ir jų planuojamas reikšmes dalyvauja institucijos vadovas, kad užtikrintų aukščiausio lygmens institucijos įsipareigojimų vykdymą. Apie šiuos vertinimo kriterijus informuojami visi institucijos darbuotojai.

9. Rezultato vertinimo kriterijų sudarymas:

9.1. rezultato vertinimo kriterijus yra programos tikslo pasiekimo vertinimo kriterijus, kuris rodo naudą, kurią gauna tiesioginiai programos naudos gavėjai įgyvendinus programą;

9.2. rezultato vertinimo kriterijų skaičius turi būti ne mažesnis už programos tikslų skaičių. Rezultato vertinimo kriterijų pagalba įvertinamos pagrindinės programos veiklos, todėl jie turi gerai parodyti programos turinį ir tiesioginius jos rezultatus. Nustatant rezultato vertinimo kriterijus reikalingas aiškus supratimas, ko yra siekiama, o jų faktinės reikšmės parodo, ar pavyko išspręsti problemas, ar pasiekti numatytą naudą (pvz., ar buvo išsaugota biologinė įvairovė, atsakingoms institucijoms atlikus suplanuotą kiekį patikrinimų);

9.3. turi būti loginis ryšys tarp rezultato ir efekto vertinimo kriterijų. Rezultato vertinimo kriterijai matuoja svarbiausius veiksmus, kurie daro įtaką efekto vertinimo kriterijų pasiekimui, t. y. rezultato vertinimo kriterijai matuoja naudą, kuri pasiekiamą tikslingai panaudojant programai skirtus asignavimus įsigyjant paslaugas ar sukuriant produktus;

9.4. reikia vengti formuluoti rezultato vertinimo kriterijus, kurie parodo procesą, o ne konkretų rezultatą arba pažangą per tam tikrą laikotarpį. Pavyzdžiui, nenaudoti tokių vertinimo kriterijų kaip: „Atstovaujami Lietuvos piliečių interesai Europos Sąjungoje“, „Užtikrintas informacijos teikimas tam tikrais klausimais“;

9.5. parenkant rezultato vertinimo kriterijus dalyvauja atsakingo administracijos padalinio vadovas, kuris taip pat sprendžia dėl jų reikšmių nustatymo. Apie šiuos vertinimo kriterijus informuojami visi specialistai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai prisideda prie jų pasiekimo.

10. Produkto vertinimo kriterijų sudarymas:

10.1. produkto vertinimo kriterijus – uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijus, t. y. materialinis ar intelektualinis produktas ir (ar) paslaugos, kurie atsiranda tikslingai naudojant išteklius uždaviniui įgyvendinti. Produkto vertinimo kriterijai gali būti sudaryti iš proceso ar indėlio vertinimo kriterijų;

10.2. produkto vertinimo kriterijų skaičius turi būti ne mažesnis už uždavinių skaičių, nes produkto vertinimo kriterijus arba kelių produkto vertinimo kriterijų visuma turi leisti įvertinti programos uždavinio pasiekimą. Uždavinys paprastai nurodo tam tikrų paslaugų atlikimą ar produktų sukūrimą. Šių paslaugų ir produktų sąrašas gali būti labai ilgas, todėl siekiant išvengti informacijos pertekliaus ir padidinto darbo krūvio renkant neesminius duomenis, svarbu vertinti tik svarbiausią veiklą, įgyvendinant uždavinį ir nustatyti ribotą kriterijų skaičių;

10.3. produkto vertinimo kriterijais rekomenduojama vertinti santykinai labai brangių paslaugų pirkimą ar produktų sukūrimą, siekiant stebėti, ar efektyviai naudojami skirti ištekliai. Netgi tada, kai programų rengėjai negali šių paslaugų ir produktų apibūdinti kaip „labai svarbių“ programos tikslui pasiekti, jos turi būti matuojamos vertinimo kriterijais. Programos rengėjai sprendžia, kurios paslaugos ir produktai yra labai brangūs;

10.4. produkto vertinimo kriterijai turi parodyti konkrečios institucijos tiesioginius įsipareigojimus, todėl nereikia rengti tokių produkto vertinimo kriterijų, kurių pasiekimas gali priklausyti nuo kitų institucijų veiklos;

10.5. parenkant produkto vertinimo kriterijus dalyvauja atsakingo administracijos padalinio vadovas, kuris taip pat sprendžia dėl jų reikšmių. Vertinimo kriterijaus pasiekimo atsakomybė priskiriama konkretiems specialistams, apie vertinimo kriterijų informuojami visi specialistai, kurie prisideda prie jo pasiekimo.

11. Proceso vertinimo kriterijų sudarymas:

11.1. proceso vertinimo kriterijus – priemonės įgyvendinimo vertinimo kriterijus, kuris matuoja vidinius institucijos procesus (veiksnius), reikalingus siekiant sukurti produktus, teikti paslaugas ar vykdyti kitas institucijos funkcijas. Proceso vertinimo kriterijai taip pat

naudojami paslaugų ar produktų kokybei įvertinti, pavyzdžiui, nurodant per kiek laiko, kokio lygio paslaugos suteikiamos;

11.2. proceso vertinimo kriterijus ypač naudinga taikyti toms institucijoms, kurių produktus ar paslaugas sudėtinga kiekybiškai įvertinti. Pavyzdžiui, atlikus vertinimą ir nustčius tam tikrus tipinius procesus, kurie yra būtini teikiant paslaugas, galima matuoti šių procesų vykdymą, darant prielaidą, kad tai užtikrins planuojamų paslaugų teikimą;

11.3. proceso vertinimo kriterijai naudojami vidinėse institucijų vertinimo kriterijų sistemose vidinei veiklos analizei ir pateikiami metiniuose veiklos planuose ar kituose vidiniuose planavimo dokumentuose, tačiau svarbiausi proceso vertinimo kriterijai gali būti pateikiami strateginiuose veiklos planuose produkto lygmeniu.

12. Indėlio vertinimo kriterijų sudarymas:

12.1. indėlio vertinimo kriterijus – vertinimo kriterijus, kuris matuoja, su kokiais ištekliais (finansiniais, žmogiškaisiais, materialiniais ar kt.) bus sukurti numatyti produktai ar suteiktos paslaugos. Šie vertinimo kriterijai svarbūs matuojant veiklos efektyvumą – išlaidų ir produktų ar rezultatų santykį;

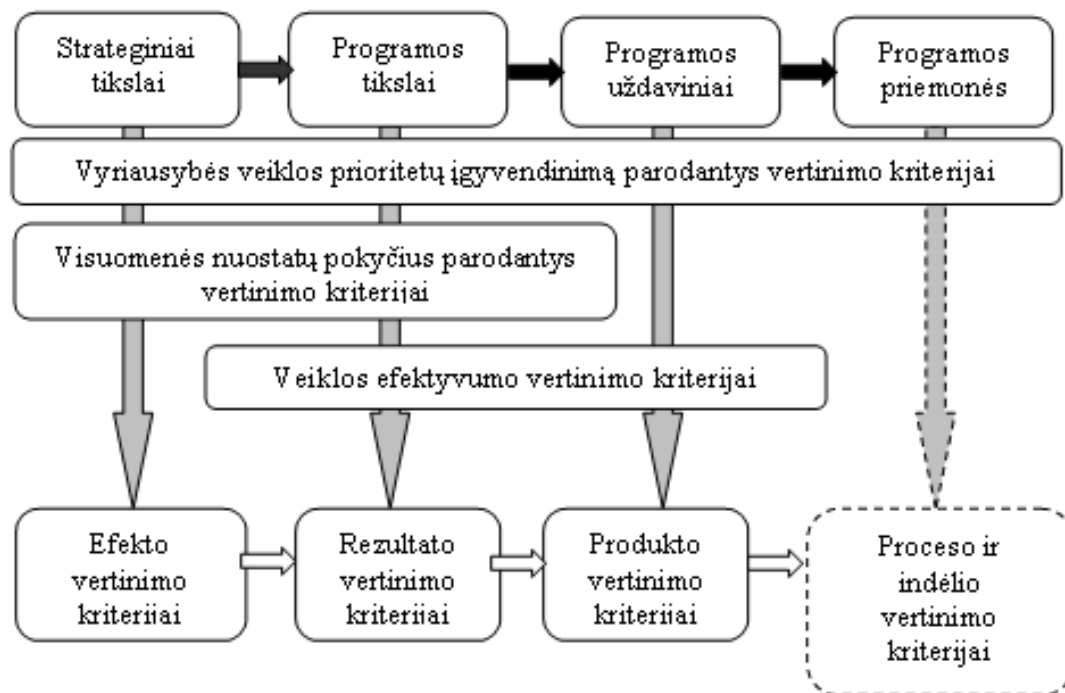
12.2. indėlio vertinimo kriterijus ypač naudinga taikyti toms institucijoms, kurių produktus ar paslaugas sudėtinga kiekybiškai įvertinti. Todėl gali būti matuojamos šiems produktams ar paslaugoms sukurti naudojamos lėšos, įranga, darbuotojų skaičius ir kt.;

12.3. indėlio vertinimo kriterijai naudojami vidinėse institucijų vertinimo kriterijų sistemose vidinei veiklos kontrolei ir analizei ir pateikiami metiniuose veiklos planuose ar kituose planavimo dokumentuose, tačiau svarbiausi indėlio vertinimo kriterijai gali būti pateikiami strateginiuose veiklos planuose produkto lygmeniu.

IV. HORIZONTALAUS POBŪDŽIO VERTINIMO KRITERIJAI

13. Į strateginį veiklos planą įtraukiami vertinimo kriterijai, kurie parodo Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimą (jei institucija juos įgyvendina), visuomenės nuostatų pokyčius ir veiklos efektyvumą. Vienas vertinimo kriterijus gali atspindėti kelis ar visus tris aspektus. Pavyzdžiui, kriterijus „Dėl daugiabučių namų modernizavimo 2011 metais bus sutaupyta nuo 35 iki 65 KWh šilumos energijos“ parodo 2010 metais nustatyto Vyriausybės prioriteto „Ekonomikos skatinimas“ įgyvendinimą ir veiklos efektyvumą. Tokie vertinimo kriterijai strateginiuose veiklos planuose gali būti pateikiami kaip efekto, rezultato ar produkto vertinimo kriterijai (žr. 2 pav.).

2 pav. Institucijos vertinimo kriterijų sistema

14. Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimą parodančių vertinimo kriterijų sudarymas:

14.1. Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimą parodantys vertinimo kriterijai – kriterijai, kurie naudojami vertinti Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangą. Vyriausybei patvirtinus veiklos prioritetus (ir tam tikrais atvejais jų įgyvendinimo vertinimo kriterijus), atsakingos institucijos savo strateginiuose veiklos planuose turi numatyti atitinkamus vertinimo kriterijus, kurie leistų įvertinti šių prioritetų įgyvendinimą. Tokie vertinimo kriterijai strateginiuose veiklos planuose pateikiami kaip efekto, rezultato ar produkto vertinimo kriterijai;

14.2. jeigu kelios institucijos yra atsakingos už vieno Vyriausybės veiklos prioriteto įgyvendinimą ir naudoja tą patį vertinimo kriterijų, šio vertinimo kriterijaus aprašymas ir reikšmės skaičiavimo metodas turi būti suderintas.

15. Visuomenės nuostatų pokyčius parodančių vertinimo kriterijų sudarymas:

15.1. valdžios institucijos tarnauja visuomenės interesui, todėl matuojant jų veiklos kokybę svarbu įtraukti vertinimo kriterijus, kurie parodytų visuomenės nuostatų pokyčius. Šie vertinimo kriterijai dažniausiai pateikiami efekto lygmeniu, taip pat gali būti pateikiami rezultato lygmeniu;

15.2. visuomenės nuostatų pokyčius parodantys vertinimo kriterijai – vertinimo kriterijai, kurie parodo visuomenės:

15.2.1. suvokimą tam tikrais klausimais – pavyzdžiui, žmonių dalis, kurie mano, kad prekyba narkotikais ir jų vartojimas yra aktuali problema jų mikrorajone;

15.2.2. pasitenkinimą – pavyzdžiui, matuojant, kaip pacientai vertina pirminių sveikatos paslaugų prieinamumą;

15.2.3. įsitraukimą – pavyzdžiui, matuojant atotrūkį tarp socialiai pažeidžiamų ir nepažeidžiamų grupių dalyvavimo pilietinėje visuomenėje;

15.2.4. pasitikėjimą – pavyzdžiui, pasitikėjimą tam tikra valstybės ar savivaldybės institucija;

15.2.5. kiti kriterijai, kurie leidžia įvertinti programos naudos gavėjų ar visuomenės patirtį su programos veiklomis susijusiose srityse;

15.3. paslaugų vartotojų pasitenkinimas viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis gali būti matuojamas vadovaujantis Viešųjų paslaugų vartotojų patenkinimo indekso apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 1V-339 (Žin., 2009, Nr. [81-3391](#)). Jeigu yra poreikis, Vidaus reikalų ministerija teikia pastabų ir siūlymų institucijoms dėl atitinkamų vertinimo kriterijų rengimo. Kadangi ne visada galima ištirti visuomenės nuostatas dėl kainos, laiko ar kitų apribojimų, tokie vertinimo kriterijai taip pat gali būti sudaryti specialistų arba ekspertų.

16. Veiklos efektyvumo vertinimo kriterijų sudarymas:

16.1. veiklos efektyvumo vertinimo kriterijai – vertinimo kriterijai, kurie leidžia įvertinti, kaip efektyviai panaudoti indėliai sukuriant tam tikrus produktus ar rezultatus, t. y. nurodo santykį tarp indėlių (finansinių, žmogiškųjų išteklių, laiko ir kt.) ir sukurtų produktų ar rezultatų. Efektyvumo vertinimo kriterijai taip pat gali rodyti tam tikroms veikloms ar funkcijoms vykdyti skiriamų išlaidų dalį nuo visų institucijos ar įstaigos, programos ar kitų išlaidų. Šie vertinimo kriterijai dažniausiai pateikiami produkto lygmeniu, taip pat gali būti pateikiami rezultato lygmeniu;

16.2. Finansų ministerija gali nustatyti veiklos efektyvumo vertinimo kriterijus, pagal kuriuos surinkta informacija leidžia palyginti atskirų institucijų veiklos sąnaudas (pvz., vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, vienos darbo vietos išlaikymo kaina, tarnybinių automobilių sąnaudos, viešiesiems ryšiams skiriamos lėšos ir kt.) ir veiklos efektyvumą.

17. Be veiklos efektyvumo vertinimo kriterijų gali būti naudojami ir kiti, santykį tarp skirtingų vertinimo kriterijų (pvz., rezultatyvumą) parodantys vertinimo kriterijai, taip pat indeksai, reitingai. Veiklos rezultatyvumą parodančio vertinimo kriterijaus pavyzdys: „Procentas viešųjų bibliotekų lankytojų, kurie rado informaciją, kurios ieškojo, ir yra patenkinti paslaugų kokybe“ ar „Skaičius ūkininkų, kurie pritaikę naujas praktikas vienam vienetui padidino žemės ūkio produktyvumą“. Indekso ar reitingo pavyzdžiai: „Mirčių kiekis nuo 10 priežasčių, kurių potencialiai buvo galima išvengti“ (įtraukiami skirtingi veiksniai, tačiau jiems suteikiamas vienodas svoris), „Universiteto reitingas“, kuris sudaromas įvertinus skirtingus veiksnius (pavyzdžiui, tokius kaip absolventų įsidarbinimo lygis per metus nuo studijų baigimo, mokslinių publikacijų skaičius), ir jiems suteikus tam tikrus svorius. Šie vertinimo kriterijai nustatomi pagal loginį pagrindą, kai yra aiškūs priežastiniai ryšiai tarp skirtingų vertinimo kriterijų arba vertinamų veiksmų.

18. Sudėtiniai vertinimo kriterijai pateikia išsamesnę informaciją apie veiklą, tačiau jų sudarymas yra susijęs su tam tikromis rizikomis, tokiomis kaip netinkamų arba nepakankamas svarbiausių veiksmų įtraukimas į indeksą ar klaidingas jų tarpusavio ryšių apibrėžimas, problemos gauti duomenis, duomenų šaltinių ar jų surinkimo metodų pasikeitimai.

19. Nekokybiškai parengti ar neteisingai interpretuojami sudėtiniai vertinimo kriterijai gali suteikti klaidinančią informaciją. Todėl sudarant tokius vertinimo kriterijus rekomenduojama konsultuotis su specialistais.

20. Strateginiame veiklos plane pateikus sudėtinį vertinimo kriterijų, kuris parodo santykį tarp kelių kitų vertinimo kriterijų, nereikia pateikti pastarųjų kriterijų, tačiau turi būti parengtas aprašymas, kuriame būtų išaiškinta, kokie vertinimo kriterijai buvo naudojami formuluojant tam tikrą santykį parodantį vertinimo kriterijų.

V. KIEKYBINIAI IR KOKYBINIAI VERTINIMO KRITERIJAI

21. Kiekybiniai vertinimo kriterijai matuoja tai, kas gali būti suskaičiuojama, ir yra sudaromi remiantis kiekybine informacija, t. y. faktais, skaičiais, statistiniais ar institucijos duomenimis. Jie parodo indėlius (pvz., finansinius) arba kiekybinę galutinio produkto ar rezultato apimtį.

22. Kokybiniai vertinimo kriterijai parodo institucijos veiklos kokybines charakteristikas, t. y. jos gerėjimą arba blogėjimą (pvz., rezultatų savalaikiškumą, jų atitiktį vartotojų ar visuomenės poreikiams, standartams ir kt.). Jie gali būti sudaromi naudojant

apklausų, tyrimų duomenis, apžvalgas, ekspertų ar specialių grupinių diskusijų medžiagą ir kitą informaciją.

23. Programos vertinimo kriterijai turi parodyti tiek jos rezultatų kiekybinę išraišką, tiek jų kokybę. Tam tikro rezultato vertinimui naudojant apklausos būdu gautus kokybinius vertinimo kriterijus gali būti su tuo susijusių netikslumų (naudojama metodika, jos palyginamumas, paklaidos ir kt.), todėl būtina numatyti ir kiekybinius vertinimo kriterijus. Vertinimo kriterijų sistemoje rekomenduojama taikyti maždaug po lygiai kiekybinių ir kokybinių vertinimo kriterijų, tačiau šis balansas gali skirtis priklausomai nuo institucijos veiklos specifikos.

24. Gali būti rengiami vertinimo kriterijai, kurie parodo tam tikro rezultato kiekybines ir kokybines charakteristikas. Pavyzdžiui, kriterijus „Pažymų, kurios buvo išduotos per penkias darbo dienas nuo teisingai užpildytos paraiškos ir įmokos gavimo, skaičius“ matuoja paslaugų teikimo kiekybinę išraišką ir vieną iš kokybinių charakteristikų – laiką.

III. VERTINIMO KRITERIJŲ REIKŠMIŲ PLANAVIMAS

I. REIKALAVIMAI VERTINIMO KRITERIJŲ REIKŠMĖMS

25. Vertinimo kriterijų reikšmės turi būti pamatuojamos, apskaičiuojamos ir patikimos.

26. Vertinimo kriterijų reikšmės turi leisti įvertinti pokyčių:

26.1. apimtį (pvz., tam tikruose mokymuose dalyvavusių valstybės tarnautojų skaičių; tyrimų, atliktų vertinant profesinę riziką, skaičių) arba;

26.2. apimtį ir kryptį – sumažės ar padidės, palyginti su ankstesniais metais (pvz., kiek dienų sumažės vidutinė gulėjimo stacionare trukmė; kiek procentų sutrumpės prekių muitinio įforminimo laikas, palyginus su praėjusiais metais).

27. Vertinimo kriterijaus reikšmė turi būti palyginama su tam tikru standartu ar norma arba (ir) analogiško kitos Lietuvos ar užsienio institucijos ar programos vertinimo kriterijaus reikšme, arba (ir) kitais socialiniais ekonominiais rodikliais, arba (ir) analogiško praeitų metų institucijos vertinimo kriterijaus reikšme (išskyrus tuos atvejus, kai sudaromas naujas kriterijus). Palyginamumas padeda planuoti siekiamą vertinimo kriterijaus reikšmę ir vertinti institucijos veiklos efektyvumą bei rezultatyvumą.

28. Vertinimo kriterijų reikšmės einamaisiais biudžetiniais metais gali būti keičiamos tik išimtiniais atvejais ir tik produkto lygmeniu. Jeigu per biudžetinius metus persikirsčius asignavimus tarp programų, galima numatyti, kaip keisis produkto vertinimo kriterijų reikšmės, tai atsakingi asmenys turi savo sprendimais patvirtinti atitinkamų strateginio veiklos plano dalių pakeitimus. Kitais atvejais, jeigu sumažinus ar padidinus biudžeto asignavimus negalima nustatyti naujos planuojamos vertinimo kriterijaus reikšmės, paliekama pirminė reikšmė, tačiau atsiskaitant už vertinimo kriterijaus vykdymą pateikiamas paaiškinimas, kodėl šios reikšmės nebuvo galima pasiekti arba kodėl ji buvo viršyta. Jeigu dėl asignavimų pokyčių neįmanoma pasiekti tam tikrų efekto vertinimo kriterijų reikšmių ar jos yra smarkiai viršijamos, atsiskaitant už šių vertinimo kriterijų vykdymą taip pat pateikiamas paaiškinimas.

29. Planuojant vertinimo kriterijų reikšmes būtina atsižvelgti į ankstesnių metų rezultatus – jeigu planuota reikšmė buvo viršyta, kitoms sąlygoms nesikeičiant, reikia planuoti ambicingiau.

30. Jeigu vertinimo kriterijaus reikšmė nurodo pokytį, kuris išreiškiamas procentais, tai kartu nurodoma ir pradinė skaitinė vertinimo kriterijaus reikšmė. Pavyzdžiui, jeigu procentais matuojamas užregistruotų pažeidimų mažėjimas, papildomai nurodomas užregistruotas pažeidimų skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pokytis – pažeidimų sumažėjimas palyginti su ataskaitinio laikotarpio pradžia. Taip sudaroma galimybė vertinimo kriterijaus reikšmę palyginus su kitų vertinimo kriterijų reikšmėmis, atlikti skaičiavimus, geriau analizuoti ir apibendrinti informaciją.

31. Išimtiniais atvejais, kai vertinamas Vyriausybės veiklos prioritetams įgyvendinti

numatytų priemonių (kriterijų) vykdymas, gali būti naudojami proceso (ar produkto) lygmens vertinimo kriterijai, kurių reikšmės yra ne skaitinės, o tekstinės (pvz., „įvykdyta / neįvykdyta“, „taip/ne“). Šie vertinimo kriterijai parodo tam tikrą kokybės užtikrinimo lygį arba sąlygas. Institucijos priemonių vykdymą parodančius vertinimo kriterijus naudoja metiniuose veiklos planuose ar kituose vidiniuose planavimo dokumentuose.

II. VERTINIMO KRITERIJŲ PATIKIMUMAS

32. Vertinimo kriterijų patikimumą užtikrina aiški vertinimo kriterijaus formuluotė, išaiškinti joje naudojami specifiniai terminai, aiškiai apibrėžtas vertinimo kriterijaus reikšmės apskaičiavimo metodas (būdas), patikimų duomenų šaltinių, duomenų rinkimo ir apdorojimo instrumentų naudojimas.

33. Planuojant vertinimo kriterijaus reikšmę, jos duomenų šaltinis turi būti iš anksto numatytas (pvz., Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenys, visuomenės nuomonės tyrimas, kitos valstybės institucijos renkami duomenys, ne valdžios institucijos renkami duomenys, tarptautinės organizacijos duomenys, vidiniai duomenys ir kt.). Sudarant tam tikrą santykį parodančius vertinimo kriterijus, indeksus ar reitingus galima naudoti keletą duomenų šaltinių. Taip pat reikia iš anksto numatyti, kada duomenys bus paimami iš šio šaltinio.

34. Duomenų, naudojamų vertinimo kriterijų reikšmėms apskaičiuoti, patikimumą garantuoja tinkami jų surinkimo ir apdorojimo metodai. Jeigu duomenys nėra gaunami iš oficialių statistinių duomenų šaltinių (pvz., Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Eurostato), jų surinkimo procesą rekomenduojama aprašyti vidiniuose dokumentuose, apibūdiant duomenų surinkimo etapus ir nurodant už duomenų pateikimą atsakingus asmenis. Jeigu duomenys vertinimo kriterijaus reikšmei apskaičiuoti yra gaunami iš kelių pavaldžių institucijų ar kitų šaltinių, turi būti taikoma vieninga duomenų surinkimo procedūra, suderinta duomenų pateikimo (ataskaitos) forma ir numatyti už duomenų patikimumą atsakingi asmenys.

35. 2011– 2013 metų strateginiuose veiklos planuose numatytiems efekto vertinimo kriterijams aprašyti rengiami vertinimo kriterijų techniniai priedai (Vertinimo kriterijų techninio priedo forma pateikiama Strateginio planavimo metodikos 6 priede), kurie parengiami kartu su strateginiais veiklos planais ir skelbiami viešai.

36. Sukūrus Stebėsenos informacinę sistemą rekomenduojama ir rezultato vertinimo kriterijams parengti vertinimo kriterijų techninius priedus arba institucijos vidiniuose dokumentuose, patvirtintuose atitinkamo administracijos padalinio vadovo, nurodyti duomenų šaltinį, vertinimo kriterijaus reikšmės skaičiavimo metodą ir apibrėžti vertinimo kriterijaus formuluotėje naudojamus terminus.

37. Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės prireikus teikia patarimus institucijoms dėl duomenų rinkimo metodų ir patikimumo užtikrinimo.

IV. VERTINIMO KRITERIJŲ TAIKYMAS

38. Patvirtinus strateginius ar metinius veiklos planus, pradedamas jų įgyvendinimas, o kartu ir vertinimo kriterijų vykdymo stebėseną (toliau vadinama – stebėseną). Sukūrus stebėsenos informacinę sistemą, stebėseną bus vykdoma šios sistemos pagalba. Kol ši sistema nesukurta, Ministrui Pirmininkui pareikalavus Vyriausybei atskaitingos institucijos informaciją apie tam tikrą vertinimo kriterijų vykdymą (pvz., Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimą) teikia Ministro Pirmininko tarnybai. Institucijos taip pat gali naudoti vidines stebėsenos (informacines) sistemas, kuriose pateiktų daugiau vertinimo kriterijų ir kitų stebėsenos duomenų atsižvelgiant į vidinius stebėsenos poreikius.

39. Informacija apie vertinimo kriterijų vykdymą naudojama šiems pagrindiniams tikslams:

- 39.1. atsiskaityti (kontrolei);
- 39.2. veiklos rezultatams vertinti;
- 39.3. veiklai tobulinti ir viešinti.

40. Atsiskaitant už vertinimo kriterijų vykdymą, svarbu pateikti tuos stebėsenos duomenis, kurie yra svarbūs valdžiai ir visuomenei. Vyriausybei atsiskaitoma už Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir kitų svarbiausių strateginių tikslų, programų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų vykdymą. Finansų ministerijai ypač aktuali informacija apie veiklos efektyvumo vertinimo kriterijų ir kitų kriterijų, kuriais matuojamas daug asignavimų pareikalavusių uždavinių įgyvendinimas, vykdymas. Visuomenei ir tiesioginiams paslaugų vartotojams ypač aktuali informacija apie vertinimo kriterijų, kurie matuoja naudą visuomenei ir visuomenės nuostatų pokyčius, vykdymą. Taip pat reikia atsižvelgti į Seimo, Europos Sąjungos institucijų ir kitų svarbiausių išorės stebėsenos duomenų vartotojų poreikius.

41. Kai pradės funkcionuoti stebėsenos informacinė sistema, Vyriausybei atskaitingos institucijos informaciją apie vertinimo kriterijų vykdymą turės rinkti ir pateikti į šią sistemą kas ketvirtį. Už efekto ir kitų vertinimo kriterijų, kurie nėra apskaičiuojami ar kurių neįmanoma apskaičiuoti kiekvieną ketvirtį, vykdymą informacija gali būti pateikiama rečiau. Informacija apie vertinimo kriterijų skaičiavimo periodiškumą pateikiama vertinimo kriterijų techniniuose prieduose ar kituose vidiniuose institucijų dokumentuose. Atsiskaitant už pusės metų ar metinius veiklos rezultatus, kartu su duomenimis apie vertinimo kriterijų vykdymą pateikiama aiškinamoji informacija. Aiškinamoji informacija gali apimti:

- 41.1. vertinimo kriterijų planinių reikšmių viršijimo ar nepasiekimo priežastis;
- 41.2. nepasiekus vertinimo kriterijų planinių reikšmių – užsibrėžtų tikslų įgyvendinimui numatytas papildomas priemonės (atsakomuosius veiksmus);
- 41.3. rizikas dėl galimo vertinimo kriterijų nevykdymo;
- 41.4. galimą poveikį Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimui ar institucijos strateginių tikslų pasiekimui;
- 41.5. prognozę dėl vertinimo kriterijų įvykdymo;
- 41.6. informaciją apie įvykdytas priemones ar (ir) atsakomuosius veiksmus;
- 41.7. kitą svarbią informaciją, susijusią su vertinimo kriterijų vykdymu.

42. Tam, kad stebėsenos duomenys būtų panaudojami, reikalinga atlikti jų analizę. Paprasčiausia (aprašomojo tipo) analizė leidžia įvertinti vertinimo kriterijaus vykdymo dinamiką ir susieti ją su žmogiškaisiais ir finansiniais ištekliais, kitais stebėsenos duomenimis. Tokia analizė apima:

- 42.1. vertinimo kriterijaus faktinės reikšmės palyginimą su planine reikšme;
 - 42.2. vertinimo kriterijaus faktinės reikšmės palyginimą su praėjusių laikotarpių reikšmėmis;
 - 42.3. hierarchinį tikslų ir uždavinių bei atitinkamo lygmens vertinimo kriterijų susiejimą;
 - 42.4. vertinimo kriterijaus reikšmės palyginimą su kitų Lietuvos ar užsienio institucijų, sektoriaus ar valstybės lygmens panašių kriterijų reikšmėmis, standartais ar normomis;
 - 42.5. faktinių vertinimo kriterijų reikšmių palyginimą pagal skirtingus pogrupius (pvz., paslaugų vartotojų charakteristikas, struktūrinius padalinius ar projektus, paslaugų tipus ir kieki, teritorinius vienetų);
 - 42.6. priemonių ar (ir) atsakomųjų veiksmų palyginimą su vertinimo kriterijų faktinėmis reikšmėmis ir kitimu laike;
 - 42.7. asignavimų panaudojimo duomenų palyginimą su vertinimo kriterijų vykdymu;
 - 42.8. valstybės tarnautojų skaičiaus institucijose palyginimą;
 - 42.9. vertinimo kriterijaus vykdymo, atsižvelgiant į kitų to paties lygmens vertinimo kriterijų vykdymo ir konteksto informaciją įvertinimą;
 - 42.10. kitų stebėsenos duomenų palyginimą.
43. Vadovaujantis aprašomojo tipo analize, nustatomos sritys, kuriose reikalingi greiti ir

(ar) svarbūs pakeitimai ir numatomi atsakomieji veiksmai. Atlikus tokią analizę taip pat gali būti nustatomos sritys, kuriose reikia atlikti gilesnę (paaiškinamojo-prognostinio tipo) analizę.

44. Siekiant įvertinti Vyriausybės veiklos prioritetų, institucijų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo pažangą bei naudoti stebėsenos duomenis valdymo sprendimams priimti, reikalinga juos svarstyti tiek Vyriausybės, tiek institucijų lygmenimis.

45. Vyriausybės lygmeniu stebėsenos duomenys gali būti svarstomi Strateginiame komitete ar Vyriausybės pasitarime, Valstybės valdymo tobulinimo („Saulėlydžio“) komisijoje. Institucijų lygmeniu ši informacija svarstoma strateginio planavimo grupėse ir pagal poreikį ministerijų Valdymo tobulinimo darbo („Saulėlydžio“) grupėse ir (ar) kituose vidiniuose institucijų pasitarimuose. Institucijos vadovaujančias pareigas užimantiems darbuotojams aktualūs Vyriausybės veiklos ir institucijos prioritetų įgyvendinimo vertinimo kriterijai, kurie parodo veiklos rezultatyvumą ir kaštų efektyvumą, kiti svarbiausias veiklos sritis matuojantys efekto ir rezultato vertinimo kriterijai. Darbuotojų rezultatų vertinimui ir motyvavimui aktualu nagrinėti proceso ir produkto vertinimo kriterijus, kurie parodo tiesioginius darbuotojų veiklos rezultatus.

46. Duomenys apie vertinimo kriterijų vykdymą ir kiti stebėsenos duomenys turi būti naudojami tobulinant institucijos veiklą, t. y. siekiant efektyvesnio institucijos finansinių išteklių paskirstymo, geresnio Vyriausybės veiklos ir institucijos prioritetų įgyvendinimo ir geresnio vidaus administravimo. Pavyzdžiui, stebėsenos duomenys naudojami atliekant programų vertinimą, išlaidų peržiūras ar funkcijų analizę.

47. Stebėsenos duomenys turi būti viešinami, pavyzdžiui, rengiant metinės veiklos ataskaitas, apžvalgas, pranešimus, informacinius leidinius, reitingus, kurių pagrindu galima būtų skatinti institucijas ir kurie galėtų būti aktualūs visuomenei. Viešinimui naudojama informacija turi būti skaidri, suprantama ir aktuali visuomenei. Metinėse veiklos ataskaitose ir kituose veiklos viešinimui naudojamuose leidiniuose turi būti aiškiai parodyta institucijos veiklos nauda visuomenei, ataskaitinio laikotarpio pradžioje iškeltų įsipareigojimų įvykdymas, pateikta su rezultatais susieta planuojama veikla ateinamiems metams. Ataskaitose turi būti nurodoma, kaip atsižvelgiant į rezultatus ar kitus veiklos padarinius bus tobulinama veikla.

REKOMENDACIJOS DĖL VERTINIMO KRITERIJŲ ANALIZĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos dėl vertinimo kriterijų analizės reglamentuoja klausimus, kurie skirti padėti institucijoms formuluoti vertinimo kriterijų sistemas ir atskirus vertinimo kriterijus, atlikti jų vykdymo analizę ir įvertinti, ar jie atitinka Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodikos reikalavimus.

2. Rekomendacijos dėl vertinimo kriterijų analizės yra skirtos institucijoms, kurios pagal Strateginio planavimo metodikos reikalavimus rengia strateginius veiklos planus, juos įgyvendina ir atsiskaito už veiklos rezultatus. Šiomis rekomendacijomis taip pat gali naudotis visi, kurie analizuos ir vertins strateginių veiklos planų įgyvendinimą.

3. Analizės metu nagrinėjama:

3.1. vertinimo kriterijų sistema;

3.2. vertinimo kriterijų turinys;

3.3. vertinimo kriterijų reikšmės;

3.4. vertinimo kriterijų patikimumas;

3.5. vertinimo kriterijų sudarymo procesas.

4. Vertinimo kriterijų analizė pagal atlikimo laiką skirstoma į išankstinę, einamąją ir paskesniąją analizę. Išankstinės analizės metu vertinama, ar kokybiška yra institucijos vertinimo kriterijų sistema ir atskiri vertinimo kriterijai. Šiai analizei atlikti naudojami 1–7 lentelėse pateikti klausimai. Einamosios ir paskesniosios analizės metu analizuojamas vertinimo kriterijų vykdymas. Šiai analizei atlikti naudojami 8 lentelėje pateikti klausimai.

5. Prieš atliekant vertinimo kriterijų analizę būtina:

5.1. susipažinti su Strateginio planavimo metodikos nuostatomis;

5.2. susipažinti su n-tųjų metų Vyriausybės veiklos prioritetais;

5.3. išnagrinėti su institucijos veikla susijusius ilgos ir vidutinės trukmės planavimo dokumentus.

II. VERTINIMO KRITERIJŲ SISTEMOS ANALIZĖ

1 lentelė. Vertinimo kriterijų sistemos analizės kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
1.	Ar formuluojant institucijos strateginius tikslus, programų tikslus, uždavinius ir priemones naudojama priežastinė teorija ar loginis veiklos modelis, kuris leistų pagrįsti jų pasirinkimą lyginant su alternatyvomis? Atitinkamai, ar skirtingo lygmens vertinimo kriterijai (efekto, rezultato ir produkto) susieti aiškiais loginiais ryšiais – ar efekto vertinimo kriterijaus pasiekimas priklausys nuo numatytų rezultato, o pastarųjų nuo produkto vertinimo kriterijų pasiekimo?	☐	→	Iš naujo peržiūrėti vertinimo kriterijų loginį ryšį (kaip pavyzdį žiūrėti 1 pav. Vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodikoje)

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
2.	Ar numatyti vertinimo kriterijai yra įvairiapusiški ir leidžia įvertinti tiek programų kiekybinius rezultatus, tiek jų kokybę?	☐	→	Išsiaiškinti, kokių vertinimo kriterijų yra daugiausia, kokių visai nėra ir suformuluoti trūkstamus vertinimo kriterijus, kad būtų išlaikytas tinkamas jų balansas
3.	Ar vertinimo kriterijų visuma išreiškia svarbiausias institucijos ar programų veiklos sritis?	☐	→	Išsiaiškinti, kurios veiklos sritys nėra vertinamos ir performuluoti arba suformuluoti papildomus vertinimo kriterijus
4.	Ar numatyti vertinimo kriterijai, kurie parodo Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimą (jei institucija įgyvendina Vyriausybės veiklos prioritetus)?	☐	→	Suformuluoti atitinkamus vertinimo kriterijus
5.	Ar numatyti vertinimo kriterijai, kurie parodo visuomenės nuostatų pokyčius?			
6.	Ar numatyti vertinimo kriterijai, kurie parodo institucijos veiklos efektyvumą?			

III. VERTINIMO KRITERIJŲ TURINIO ANALIZĖ

2 lentelė. Efekto vertinimo kriterijaus turinio analizės kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
1.	Ar kiekvieno strateginio tikslo įgyvendinimui įvertinti yra parengta bent po vieną efekto vertinimo kriterijų?	☐	→	Išsiaiškinti, kuriems strateginiams tikslams nenumatyti efekto vertinimo kriterijai ir suformuluoti papildomus vertinimo kriterijus.
2.	Ar pagal numatytą efekto vertinimo kriterijų (ar kelis vertinimo kriterijus) bus galima įvertinti strateginio tikslo pasiekimą, t. y. ar vertinimo kriterijus (-ai) tiesiogiai parodo strateginio tikslo įgyvendinimą?	☐	→	Performuluoti efekto vertinimo kriterijų (-us), kad jis sietųsi su atitinkamu tikslu ar galėtų jį pakeisti. Prireikus peržiūrėti strateginį tikslą.
3.	Ar efekto vertinimo kriterijus aiškiai parodo naudą visuomenei?	☐	→	Performuluoti taip, kad efekto vertinimo kriterijus parodytų naudą visuomenei. Nauda visuomenei gali būti išreiškiama objektyviais kiekybiniais vertinimo kriterijais, susijusiais su materialiosios aplinkos matavimais (pvz., oro ir vandens kokybė) arba kokybiniais vertinimo kriterijais, kurie parodo visuomenės nuostatas, nuomones, vertybes ir kt.
4.	Ar matuojamiems rezultatams institucija ir (ar) jos valdymo srities įstaigos gali daryti įtaką?	☐	→	Jeigu matuojami rezultatai nepriklauso arba mažai priklauso nuo institucijos ir (ar) jos valdymo srities įstaigų veiklos, reikia parengti kitą efekto vertinimo kriterijų.

3 lentelė. Rezultato vertinimo kriterijaus turinio analizės kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
1.	Ar kiekvieno programos tikslo įgyvendinimui įvertinti yra parengta bent po vieną rezultato vertinimo kriterijų?	☐	→	Išsiaiškinti, kuriems programos tikslams nenumatyti rezultato vertinimo kriterijai ir suformuluoti papildomus vertinimo kriterijus.
2.	Ar programos rezultato vertinimo kriterijus (ar keli vertinimo kriterijai) sudarys galimybę įvertinti programos tikslo įgyvendinimą?	☐	→	Performuluoti rezultato vertinimo kriterijų (-us) taip, kad tiesiogiai sietųsi su atitinkamu programos tikslu ar galėtų jį pakeisti. Prireikus peržiūrėti programos tikslą.
3.	Ar rezultato vertinimo kriterijus parodo naudą tiesioginiams programos rezultatų naudotojams?	☐	→	Suformuluoti tokį vertinimo kriterijų, kuris parodytų programos naudą tiesioginiams ar tiesiogiai susijusiems jos rezultatų naudotojams
4.	Ar programos rezultato vertinimo kriterijus (ar keli vertinimo kriterijai) vertina svarbiausius veiksnius, nuo kurių priklauso efekto vertinimo kriterijaus įvykdymas?	☐	→	Peržiūrėti visus atitinkamos programos rezultato vertinimo kriterijus ir jų ryšius su efekto vertinimo kriterijais, prireikus tam tikrus vertinimo kriterijus performuluoti.

4 lentelė. Produkto vertinimo kriterijaus turinio analizės kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
1.	Ar kiekvieno programos uždavinio įgyvendinimui įvertinti yra parengta bent po vieną produkto vertinimo kriterijų?	☐	→	Išsiaiškinti, kuriems programos uždaviniams nenumatyti produkto vertinimo kriterijai ir suformuluoti papildomus kriterijus
2.	Ar produkto vertinimo kriterijus (ar keli vertinimo kriterijai) tiesiogiai parodo programos uždavinio įgyvendinimą arba gali pakeisti programos uždavinį?	☐	→	Performuluoti produkto vertinimo kriterijų (-us) taip, kad tiesiogiai sietųsi su programos uždaviniu ar galėtų jį pakeisti. Prireikus peržiūrėti programos uždavinį.
3.	Ar produkto vertinimo kriterijus matuoja paslaugų arba produktų vienetų?	☐	→	Performuluoti vertinimo kriterijų taip, kad matuotų paslaugų ar produktų vienetų. Rekomenduojama, kad produkto vertinimo kriterijų reikšmės būtų absoliutinės, o ne procentinės tam, kad galima būtų atlikti efektyvumo analizę ir kitus skaičiavimus.
4.	Ar matuojami produktai arba paslaugos yra svarbūs programos tikslui pasiekti?	☐	→	Performuluoti taip, kad produkto vertinimo kriterijai matuotų

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
5.	Ar matuojami produktai arba paslaugos yra santykinai brangūs (programos kontekste)?			svartiausių uždaviniui pasiekti ir (arba) brangiausių produktų ar paslaugų teikimą
6.	Jeigu institucijos veiklos rezultatus sudėtinga kiekybiškai išmatuoti ir parengti produkto vertinimo kriterijus, kurie matuotų produktų ar paslaugų vienetų, ar yra parengti vertinimo kriterijai, kurie matuoja svarbiausius programos procesus?	☐	→	Suformuluoti proceso vertinimo kriterijų (-us)
7.	Jeigu institucijos veiklos rezultatus sudėtinga kiekybiškai išmatuoti ir parengti produkto vertinimo kriterijus, kurie matuotų produktų ar paslaugų vienetų, ar yra parengti vertinimo kriterijai, kurie matuoja svarbiausius programos indėlius (finansinius, žmonių ir kt.)?	☐	→	Suformuluoti indėlio vertinimo kriterijų (-us)

IV. VERTINIMO KRITERIJŲ REIKŠMIŲ ANALIZĖ

5 lentelė. Vertinimo kriterijų reikšmių analizės kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
1.	Ar visi vertinimo kriterijai yra pamatuojami?	☐	→	Išsiaiškinti, kurie vertinimo kriterijai neleidžia vertinti veiklos rezultatų. Vertinimo kriterijaus reikšmė turi būti išreikšta skaičiumi ir tik išimtiniais atvejais simboliu ar trumpais žodžiais (taip/ne)
2.	Ar efekto ir rezultato vertinimo kriterijaus reikšmė leidžia įvertinti pokytį (pažangą)? Ar žinoma pradinė vertinimo kriterijaus reikšmė?	☐	→	Performuluoti vertinimo kriterijų taip, kad jis sudarytų sąlygas įvertinti pažangą. Turi būti galimybė apskaičiuoti objektyvią vertinimo kriterijaus įvykdymo reikšmę ir ją palyginti su praėjusių ataskaitinių laikotarpių reikšmėmis (jei tai nėra naujas kriterijus)
3.	Ar vertinimo kriterijaus planuojama reikšmė yra reali, t. y. vertinimo kriterijų įvykdyti 100 proc. galima maksimaliai išnaudojus visas institucijos galimybes pasiekti geresnių veiklos rezultatų?	☐	→	Patikslinti vertinimo kriterijaus reikšmę
4.	Ar vertinimo kriterijaus reikšmę galima palyginti su standartu ar norma?*	☐	→	Suformuluoti tokį vertinimo kriterijų, kad jo reikšmę būtų galima palyginti su standartu ar profesine norma, ar analogiško kitos institucijos ar programos vertinimo kriterijaus reikšme, ar praėjusio ataskaitinio
5.	Ar vertinimo kriterijaus reikšmę galima palyginti su analogiško kitos institucijos ar programos vertinimo kriterijaus reikšme ar kitais socialiniais ekonominiais rodikliais (Lietuvos ar užsienio valstybės)?*			

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
6.	Ar vertinimo kriterijaus reikšmę galima palyginti su analogiško praėjusio ataskaitinio laikotarpio institucijos kriterijaus reikšme?*			laikotarpio šio vertinimo kriterijaus reikšme
7.	Ar vertinimo kriterijaus reikšmės atitinka numatytas atitinkamų Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo vertinimo kriterijų reikšmes, kituose ilgalaikiuose ir vidutinės trukmės planavimo dokumentuose numatytus įsipareigojimus?	☐	→	Performuluoti

* Nuostata netaikoma, jeigu tai yra naujas kriterijus.

V. VERTINIMO KRITERIJŲ PATIKIMUMO ANALIZĖ

6 lentelė. Vertinimo kriterijų patikimumo kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
1.	Ar vertinimo kriterijaus techniniame priede nurodyta, iš kokio duomenų šaltinio bus apskaičiuojamas vertinimo kriterijus?*	☐	→	Techniniame priede nurodyti, iš kokio duomenų šaltinio bus apskaičiuojama vertinimo kriterijaus reikšmė
2.	Ar vertinimo kriterijaus reikšmės apskaičiavimo metodas (formulė) yra išaiškintas ir užrašytas vertinimo kriterijaus techniniame priede?*	☐	→	Techniniame priede apibrėžti vertinimo kriterijaus apskaičiavimo metodą (formulę)
3.	Ar vertinimo kriterijaus formuluotė yra aiški ne specialistui arba joje naudojami terminai yra paaiškinti?*	☐	→	Performuluoti arba vertinimo kriterijaus formuluotę ir joje naudojamus terminus išaiškinti techniniame priede
4.	Ar yra paskirtas kontaktinis asmuo, kuris yra tiesiogiai atsakingas už vertinimo kriterijaus vykdymą arba už duomenų apie jo vykdymą surinkimą	☐	→	Paskirti atsakingą darbuotoją
5.	Ar efekto vertinimo kriterijams yra parengti techniniai priedai?	☐	→	Parengti /suderinti techninį priedą
6.	Jei kelios institucijos yra atsakingos už vieno vertinimo kriterijaus įgyvendinimą, ar šio vertinimo kriterijaus techninis priedas yra suderintas?*			

* Šios nuostatos pradedamos taikyti 2011– 2013 metų strateginiuose veiklos planuose numatytiems efekto vertinimo kriterijams. Sukūrus Stebėsenos informacinę sistemą rekomenduojama ir rezultato vertinimo kriterijams parengti vertinimo kriterijų techninius priedus arba vidiniuose dokumentuose nurodyti duomenų šaltinį, reikšmės skaičiavimo metodą ir išaiškinti formuluotėje naudojamus terminus.

VI. VERTINIMO KRITERIJŲ SUDARYMO (NUSTATYMO) PROCESO ANALIZĖ

7 lentelė. Vertinimo kriterijų sudarymo (nustatymo) proceso analizės kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
----------	-----------	------	----	------------------------------

1.	Ar nustatant efekto vertinimo kriterijų dalyvavo ir jo reikšmę patvirtino institucijos vadovas? Ar nustatant rezultato / produkto vertinimo kriterijų dalyvavo ir jo reikšmę patvirtino atsakingo administracijos padalinio vadovas?	☐	→	Užtikrinti vadovų įsitraukimą į vertinimo kriterijų nustatymo procesą
2.	Ar apie efekto vertinimo kriterijų informuoti visi institucijos darbuotojai? Ar apie rezultato / produkto vertinimo kriterijų žino visi specialistai, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai prisideda prie jo pasiekimo?	☐	→	Užtikrinti darbuotojų informavimą apie siekiamus rezultatus

VII. VERTINIMO KRITERIJŲ VYKDYMO ANALIZĖ

8 lentelė. Vertinimo kriterijų vykdymo analizės kontrolinių klausimų lentelė

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
1.	Ar Vyriausybės nustatytais terminais pateikti duomenys apie vertinimo kriterijų vykdymą?	☐	→	Užtikrinti atsakomybę ir duomenų pateikimą pagal nustatytus terminus
2.	Ar atsiskaitant už tikslų ir uždavinių įgyvendinimą ir tobulinant veiklą naudojama informacija, kuri gaunama atlikus vertinimo kriterijų vykdymo analizę? Ar analizuojant vertinimo kriterijų vykdymą buvo atlikti šie veiksmai:			Atlikti vertinimo kriterijų vykdymo analizę, vadovaujantis toliau lentelėje pateiktais klausimais
	- Faktinės vertinimo kriterijų reikšmės palygintos su planinėmis reikšmėmis	☐	→	- Palyginti vertinimo kriterijų faktines reikšmes su planinėmis; - nustatyti vertinimo kriterijus, kurių faktinės reikšmės smarkiai skiriasi nuo planinių reikšmių; - įvertinti ir pateikti paaiškinimą, kodėl planuota vertinimo kriterijaus reikšmė buvo smarkiai viršyta arba nepasiekta.
	- Faktinės vertinimo kriterijų reikšmės palygintos su atitinkamų kriterijų praėjusių laikotarpių faktinėmis reikšmėmis	☐	→	- Išskyrus tuos atvejus, kai parengiamas naujas vertinimo kriterijus, palyginti jų faktines reikšmes su praėjusių ataskaitinių laikotarpių faktinėmis reikšmėmis, t. y. įvertinti vertinimo kriterijų vykdymo dinamiką; - jeigu pastebimi reikšmingi reikšmių nukrypimai, nustatyti jų priežastis.
	- Faktinės vertinimo kriterijų reikšmės palygintos su kitų Lietuvos ar užsienio institucijų panašių programų vertinimo kriterijų	☐	→	- Jeigu įmanoma, palyginti vertinimo kriterijų reikšmes su kitų institucijų rezultatais įgyvendinant panašias programas

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
	reikšmėmis, standartais ar normomis			arba privataus sektoriaus rezultatais vykdant panašias veiklas arba atitinkamais standartais ar profesinėmis normomis; - jeigu kitos institucijos pasiekė reikšmingai geresnių rezultatų, nustatyti priežastis, kodėl nepavyko pasiekti gerų rezultatų
	- Faktinės vertinimo kriterijų reikšmės palygintos pagal skirtingus pogrupius (žr. pavyzdžius dešinėje skiltyje)	☐	→	- Įvertinti rezultatus palyginus informaciją pagal skirtingus vertinimo kriterijų pogrupius (jeigu tokie yra), pavyzdžiui: o paslaugų vartotojų charakteristikas (amžius, lytis, pajamos, išsilavinimas ir kt.); o struktūrinius padalinius ar projektus, jų darbo krūvį; o paslaugų tipus ir kieki; o teritorinius vienetus. - Nustatyti tas kategorijas, kuriose veiklos rezultatai yra labai geri ar blogi, išsiaiškinti prastų rezultatų priežastis arba skleisti gerąją praktiką
	- Nustatytas ryšis tarp skirtingo lygmens vertinimo kriterijų ir vertinimo kriterijų reikšmės pagrindžiamos pateikiant informaciją apie kitų (žemesnio lygmens) vertinimo kriterijų įvykdymą, priemonių ar (ir) atsakomųjų veiksmų vykdymą, asignavimų panaudojimą, kitą informaciją	☐	→	- Įvertinti skirtingo lygmens vertinimo kriterijų ryšį (žr. Vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodikos 1 pav.); - įvertinti, ar pasiekti rezultatai yra nuoseklūs palyginus su rezultatais, pasiektais įgyvendinant žemesnio lygmens tikslus ar uždavinius; - įvertinti, ar pasiekti rezultatai yra nuoseklūs, atsižvelgiant į įvykdytas priemones ir atsakomuosius veiksmus; - įvertinti, ar pasiekti rezultatai yra nuoseklūs, atsižvelgiant į skirtus indėlius.
	- Įvertintas vertinimo kriterijaus vykdymas atsižvelgiant į kitų susijusių to paties lygmens vertinimo kriterijų vykdymą ir konteksto informaciją	☐	→	Įvertinti, kaip buvo įvykdyti kiti susiję to paties lygmens vertinimo kriterijai (pvz., remiantis institucijos informacija ir informacija, gauta apklausų būdu) ir konteksto vertinimo kriterijai, parodantys atitinkamo sektoriaus veiklą
	- Vadovaujantis atlikta analize, nustatytos sritys, kuriose reikalingi greiti ir (ar) svarbūs pakeitimai ir numatyti atsakomieji veiksmai bei nustatytos sritys, kuriuose reikia	☐	→	- nustatyti sritis, kuriose reikalingi greiti ir (ar) svarbūs pakeitimai ir numatyti atsakomuosius veiksmus; - vadovaujantis analizės

Eil. Nr.	Klausimas	Taip	Ne	Veiksmai, jei atsakymas „ne“
	atlikti gilesnę analizę			rezultatais nustatyti programas, jų grupes ar atskiras jų dalis, kurias aktualu giliau vertinti – programų vertinimo objektus.
3.	Ar praėjusio ataskaitinio laikotarpio informacija apie vertinimo kriterijų vykdymą pateikta institucijos vadovybei ir apsvarstyta Strateginio planavimo grupėje, Valdymo tobulinimo darbo grupėje ar kitame vidiniame pasitarime?	☐	→	Reguliariai apsvarstyti vertinimo kriterijų vykdymo analizės rezultatus Strateginio planavimo grupėje, Valdymo tobulinimo darbo grupėje ar kitame vidiniame pasitarime

SKIRTINGO LYGMENS VERTINIMO KRITERIJŲ PAVYZDŽIAI

1 lentelė. Strateginių tikslų ir efekto vertinimo kriterijų pavyzdžiai

	Sveikatos sritis	Transporto sritis	Valstybės tarnybos sritis
Strateginių tikslų pavyzdžiai	- Mažinti gyventojų mirtingumą nuo širdies ir kraujagyslių ligų bei piktybinių navikų	- Sukurti modernų, subalansuotą, saugų, draugišką aplinkai kelių infrastruktūros tinklą, kuris atitiktų transportavimo poreikius bei sudarytų sąlygas mažinti avarijose žuvusių žmonių skaičių	- Gerinti įstaigos administracinius gebėjimus teikti viešąsias paslaugas / vykdyti tam tikras viešojo administravimo funkcijas
Efekto vertinimo kriterijų pavyzdžiai	- Jaunesnių nei 65 m. gyventojų mirtingumo nuo širdies ir kraujagyslių ligų mažėjimas 100 000 gyventojų (proc.) - Mirtingumo nuo piktybinių navikų mažėjimas 100 000 gyventojų (proc.)	- Avarijose žuvusių žmonių skaičiaus mažėjimas, proc.	- Sėkmingai mokymus baigusių darbuotojų, taikančių žinias darbe po mokymų pabaigos praėjus 6 mėnesiams, dalis (proc.)

2 lentelė. Programų tikslų ir rezultato vertinimo kriterijų pavyzdžiai

	Sveikatos sritis	Transporto sritis	Valstybės tarnybos sritis
Programos tikslų pavyzdžiai	Užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, tinkamumą ir saugą širdies ir kraujagyslių ligų bei piktybinių navikų srityse	Tobulinti eismo sąlygas keliuose ir miestų gatvėse, didinti eismo saugą	Didinti darbuotojų administracinius gebėjimus, tobulinant jų kvalifikaciją tam tikrose prioritetinėse srityse

	Sveikatos sritis	Transporto sritis	Valstybės tarnybos sritis
Rezultato vertinimo kriterijų pavyzdžiai	- Biopsinių tyrimų, atliktų per 2 kalendorines dienas, dalis, proc. - Pasiūlymų sveikatos priežiūros kokybei užtikrinti širdies ir kraujagyslių ligų bei piktybinių navikų srityse įgyvendinimo procentas	- Žvyrkelių valstybinės reikšmės keliuose dalis, proc. - Padidėjęs lyginamasis svoris kelių su patobulinta danga visame kelių ilgyje (proc.) - Gyventojų, kurie mano, kad visuomenei visiškai pakanka arba pakanka informacijos apie saugų eismą užtikrinančias priemones, dalis (proc.) - Vairuotojų, kurie teigia, kad visada arba beveik visada prisisega saugos diržus, dalis (proc.) - Keleivių, kurie teigia, kad visada arba beveik visada prisisega saugos diržus, dalis (proc.)	- Darbuotojų, kurie baigė mokymus ir gavo mokymosi pažymėjimus, dalis nuo visų mokymuose dalyvavusių darbuotojų, dalis (proc.)

3 lentelė. Programų uždavinių ir produkto vertinimo kriterijų pavyzdžiai

	Sveikatos sritis	Transporto sritis	Valstybės tarnybos sritis
Programų uždavinių pavyzdžiai	- Užtikrinti širdies ir kraujagyslių ligų ir sergamumo piktybiniais navikais prevenciją gerinant visuomenės informavimą ir taikant prevencinius tikrinimus	- Didinti rekonstruotų kelių ir išasfaltuotų žvyrkelių ilgį nuo viso kelių ilgio	- Suorganizuoti ir įvykdyti mokymus tam tikrose srityse (apibrėžti kokiose)
Produkto vertinimo kriterijų pavyzdžiai	- Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, kuriems buvo atliktas prevencinis patikrinimas, skaičius (vnt.) - Atliktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kontrolių ir ekspertizių skaičius (vnt.) - Seminarų ir konferencijų, skirtų visuomenės informavimui širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos klausimais skaičius (vnt.)	- Rekonstruotų kelių ilgis (km) - Išasfaltuotų žvyrkelių ilgis (km) - Įgyvendintų eismo saugos projektų skaičius (vnt.)	- Tam tikrus mokymus baigusį darbuotojų skaičius (vnt.)

4 lentelė. Proceso vertinimo kriterijų pavyzdžiai

Sveikatos sritis	Transporto sritis	Valstybės tarnybos sritis
- Vidutinė biopsinių tyrimų trukmė (kalendorinės dienos)	- Apšviestų avaringų kelio ruožų ilgis (km) - Įrengtų metalinių apsauginių aitvarų avaringose vietose ilgis (km) - Įrengtų greičio mažinimo kalnelių skaičius (vnt.) - Įrengtų greičio matuoklių skaičius (vnt.) - Patikrintų vairuotojų skaičius - Atsakingos institucijos parengtų pamokėlių dėl saugaus eismo sk. - Per televiziją parodytų vaizdo klipų dėl saugaus eismo (vnt.)	- Vienam valstybės tarnautojui tekusių mokymų vidutinė trukmė (val.) - Tam tikrų mokymų / seminarų / konferencijų skaičius (vnt.)

5 lentelė. Indėlio kriterijų pavyzdžiai

Sveikatos sritis	Transporto sritis	Valstybės tarnybos sritis
- Naujai įsigytos medicininės įrangos, skirtos širdies ir kraujagyslių ligoms gydyti, skaičius - Naujai įsigytos medicininės įrangos, skirtos onkologinėms ligoms gydyti, skaičius	- 1 km kelio priežiūrai vidutiniškai skirta lėšų (Lt) - Saugaus eismo viešinimui skirtų lėšų suma	- Lėšos, skirtos tam tikriems darbuotojų mokymams (Lt)

VEIKLOS EFEKTYVUMO VERTINIMO KRITERIJAI

1 lentelė. Bendrosios įstaigos veiklos efektyvumo vertinimo kriterijai

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus ir jo matavimo vienetas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Paaiškinimai
1.	Vidutinis mėnesinis vadovų (aukščiausioji valdymo grandis) darbo užmokestis, Lt	Aukščiausiosios valdymo grandies vadovų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, tenkantis 1 vadovui per mėnesį (įskaitant visus finansavimo šaltinius), kuris apskaičiuojamas faktinės metinės aukščiausiosios grandies vadovų darbo užmokesčio išlaidas (pareiginė alga, priedai, priemokos) dalijant iš 12 mėnesių ir dalijant iš vidutinio mėnesinio užimtų šios grandies vadovų pareigybių skaičiaus.	Aukščiausiosios valdymo grandies vadovai ministerijose: ministras, viceministrai ir ministerijos kancleris; kitose įstaigose: įstaigos vadovas ir jo pavaduotojai. Krašto apsaugos sistemos įstaigose: ir profesinės karo tarnybos kariai – aukščiausiosios grandies vadovai.
2.	Vidutinis mėnesinis vadovų (vidurinė valdymo grandis) darbo užmokestis, Lt	Vidurinės valdymo grandies vadovų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, tenkantis 1 vadovui per mėnesį (įskaitant visus finansavimo šaltinius), kuris apskaičiuojamas faktinės metinės vidurinės grandies vadovų darbo užmokesčio išlaidas (pareiginė alga, priedai, priemokos) dalijant iš 12 mėnesių ir dalijant iš vidutinio mėnesinio užimtų šios grandies vadovų pareigybių skaičiaus.	Vidurinės valdymo grandies vadovai ministerijose: departamentų direktoriai ir jų pavaduotojai, skyrių vedėjai ir jų pavaduotojai, poskyrių vedėjai; kitose įstaigose: įstaigos struktūrinių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai. Krašto apsaugos sistemos įstaigose: ir profesinės karo tarnybos kariai – vidurinės grandies vadovai.
3.	Vidutinis mėnesinis darbuotojų (be vadovų) darbo užmokestis, Lt	Įstaigos darbuotojų (be vadovų (aukščiausios ir vidurinės valdymo grandies) vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, tenkantis 1 darbuotojui per mėnesį (įskaitant visus finansavimo šaltinius), kuris apskaičiuojamas faktinės metinės darbuotojų darbo užmokesčio išlaidas (pareiginė alga, priedai, priemokos) dalijant iš 12 mėnesių ir dalijant iš vidutinio mėnesinio užimtų darbuotojų pareigybių skaičiaus.	Krašto apsaugos sistemos įstaigose: ir profesinės karo tarnybos kariai – darbuotojai.
4.	Darbuotojų skaičius vienam vadovaujančiam darbuotojui, vnt.	Įstaigos vadovo patvirtintame pareigybių sąraše einamųjų metų sausio 1 d. nurodytas įstaigos darbuotojų skaičius, atmetus vadovų (aukščiausiosios ir vidurinės grandies) skaičių, dalijamas iš vadovų (aukščiausiosios ir vidurinės grandies) skaičiaus.	
5.	Bendrosios veiklos srities	Vienam specialiosios veiklos srities darbuotojui tenkantis bendrosios veiklos	Bendroji veiklos sritis – funkcijos, užtikrinančios kiekvienos įstaigos

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus ir jo matavimo vienetas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Paaškinimai
	darbuotojų skaičius vienam specialiosios veiklos darbuotojui	srities darbuotojų skaičius, kuris apskaičiuojamas įstaigos vadovo patvirtintame pareigybių sąraše einamųjų metų sausio 1 d. nurodytas pareigybes suskirsčius į vadovų, bendrosios ir specialiosios veiklos srities ir bendrosios veiklos srities darbuotojų skaičių dalijant iš specialiosios veiklos srities darbuotojų skaičiaus.	vidaus administravimą (struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas), taip pat kitos įstaigos nuostatuose nenustatytos funkcijos, padedančios užtikrinti įstaigos funkcionavimą (teisė, išskyrus teisėkūrą specialiosiose veiklos srityse, viešieji ryšiai, tarptautiniai ryšiai, viešųjų pirkimų organizavimas, informacinių ir komunikacinių sistemų priežiūra, vidaus auditas ir kita). Specialioji veiklos sritis – funkcijos, užtikrinančios įstaigai teisės aktuose nustatytų uždavinių įgyvendinimą.
6.	Vidutinės vienos komandiruotės dienos užsienyje išlaidos vienam darbuotojui	Metinės įstaigos komandiruočių į užsienį išlaidos, į kurias įskaitomos kelionės visų rūšių transporto priemonėmis, gyvenamojo ploto nuomos, dienpinigių, draudimo ir registravimosi renginiuose išlaidos, dalijamos iš bendro metinio užsienio komandiruočių dienų skaičiaus ir iš įstaigos darbuotojų, vykusių į užsienio komandiruotes, skaičiaus.	Skaičiuojamos tik tos komandiruotės, kurių visos išlaidos yra dengiamos iš įstaigos asignavimų.

2 lentelė. Bendrosios veiklos srities funkcijų efektyvumo vertinimo kriterijai

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus ir jo matavimo vienetas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Paaškinimai
I. PERSONALO VALDYMAS			
1.	Vienam personalo valdymo darbuotojui tenkantis įstaigos darbuotojų skaičius, vnt.	Įstaigos vadovo patvirtintame pareigybių sąraše nurodytas įstaigos darbuotojų skaičius (įskaitant ir personalo valdymo darbuotojus) einamųjų metų sausio 1 d. dalijamas iš pareigybių sąraše nurodyto personalo valdymo darbuotojų skaičiaus.	Personalo valdymo darbuotojai – ne mažiau kaip 50 proc. darbo laiko skiriantys šiai veiklai. Jei įstaigos personalo valdymo darbuotojai vykdo personalo valdymo funkcijas jos reguliavimo srityje esančiose įstaigose, prie pareigybių sąraše nurodyto įstaigos darbuotojų skaičiaus pridedamas ir reguliavimo srities įstaigų darbuotojų, kurių personalo valdymo funkcijos vykdomos, skaičius. Ši informacija pateikiama kartu su vertinimo kriterijaus reikšme.
2.	Vienam įstaigos darbuotojui tenkanti	Personalo valdymo funkcijos išlaidos, į kurias įskaitomos metinės personalo valdymo darbuotojų darbo užmokesčio ir	Jei įstaigos personalo valdymo darbuotojai vykdo personalo valdymo funkcijas jos reguliavimo

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus ir jo matavimo vienetas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Paaškinimai
	personalo valdymo funkcijos išlaidų dalis, Lt	socialinio draudimo, personalo valdymo funkcijai vykdyti reikalingų konsultavimo ir teisinių paslaugų bei personalo valdymo darbuotojų specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidos, dalijamos iš įstaigos pareigybių sąrašė nurodytų darbuotojų skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.	srityje esančiose įstaigose, prie pareigybių sąrašė nurodyto įstaigos darbuotojų skaičiaus pridedamas ir reguliavimo srities įstaigų darbuotojų, kurių personalo valdymo funkcijos vykdomos, skaičius. Ši informacija pateikiama kartu su vertinimo kriterijaus reikšme. Jeigu darbuotojas (-ai) dalį laiko skiria kitai veiklai, skaičiavimams procentaliai naudoti tik tą laiko dalį, kuri skiriama šio kriterijaus veiklai.

II. TURTO VALDYMAS

3.	Vienam darbuotojui tenkantis bendras kabinetų plotas, kv. m.	Įstaigos nekilnojamojo turto, valdomo patikėjimo ir panaudos teise arba išsinuomoto, bendras kabinetų patalpų plotas einamųjų metų sausio 1 d. dalijamas iš įstaigos vadovo patvirtintame pareigybių sąrašė nurodytų darbuotojų skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.	
4.	Įstaigos nekilnojamojo turto administravimo ir priežiūros išlaidos 1 kv. m. bendro valdomo turto, Lt	Įstaigos nekilnojamojo turto, valdomo patikėjimo ir panaudos teise bei išsinuomoto, administravimo ir priežiūros išlaidos, į kurias įskaitomos metinės administravimo ir priežiūros darbuotojų darbo užmokesčio, socialinio draudimo, jų specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidos, pastato remonto ir priežiūros, inžinerinių sistemų remonto ir priežiūros, gaisrinės ir apsauginių sistemų remonto ir priežiūros, liftų techninės priežiūros ir remonto, valymo ir apsaugos paslaugų, draudimo išlaidos, dalijamos iš įstaigos nekilnojamojo turto ploto einamųjų metų sausio 1 d.	Administravimo ir priežiūros darbuotojai – ūkio padalinių, vykdančių administravimo ir priežiūros (išskyrus vairuotojus) funkcijas, darbuotojai.

III. DOKUMENTŲ VALDYMAS

5.	Vienam dokumentų valdymo darbuotojui tenkantis dokumentų skaičius, vnt.	Per metus įstaigoje užregistruotų gautų ir išsiųstų dokumentų skaičius dalijamas iš dokumentų valdymo funkciją atliekančių darbuotojų, nurodytų įstaigos vadovo patvirtintame pareigybių sąrašė, skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.	Dokumentų valdymas apima įstaigoje gautų dokumentų registravimą, paskirstymą, dokumentų parengimą išsiųsti, dokumentų bylų formavimą ir saugojimą. Dokumentų valdymo funkciją atliekantys darbuotojai – darbuotojai, ne mažiau kaip 50 proc. darbo laiko skiriantys šiai veiklai.
6.	Vienam dokumentui tenkanti	Dokumentų valdymo funkcijos išlaidos, į kurias įskaitomos metinės dokumentų valdymo darbuotojų darbo užmokesčio ir	Jeigu darbuotojas (-ai) dalį laiko skiria kitai veiklai, skaičiavimams procentaliai naudoti tik tą laiko dalį,

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus ir jo matavimo vienetas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Paaškinimai
	dokumentų valdymo funkcijos išlaidų dalis, Lt	socialinio draudimo, jų specializuoto kvalifikacijos kėlimo, pašto paslaugų išlaidos, dalijamos iš per metus įstaigoje užregistruotų gautų ir išsiųstų dokumentų skaičiaus.	kuri skiriama šio kriterijaus veiklai.

IV. VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS

7.	Sudarytų centralizuotų viešųjų pirkimų sutarčių skaičius nuo visų įstaigos sudarytų sutarčių reikalingiems prekėms/paslaugoms/darbams pirkti skaičiaus, proc.	Praėjusių metų įstaigos centralizuotu būdu įvykdytų viešųjų pirkimų sutarčių skaičius dalijamas iš visų įstaigos sudarytų sutarčių reikalingiems prekėms/paslaugoms/darbams pirkti skaičiaus ir dauginama iš 100 procentų.	Dėl centralizuotų viešųjų pirkimų (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 19 d. nutarimas Nr. 50 „Dėl centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo“ (Žin., 2007, Nr. 9-357).
----	---	--	--

V. INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ (IT) INFRASTRUKTŪROS VALDYMAS

8.	Vieno IT infrastruktūros komponento priežiūros ir administravimo kaina, Lt	Išlaidos IT infrastruktūros priežiūrai, į kurias įskaitomos metinės IT darbuotojų, kurie vykdo IT infrastruktūros priežiūros ir administravimo funkcijas, darbo užmokesčio, socialinio draudimo, jų specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidos, dalijamos iš IT infrastruktūros svarbiausių komponentų skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.	IT infrastruktūros svarbiausių komponentų skaičių sudaro: fizinių tarnybinių stočių, virtualių tarnybinių stočių, administruojamų fizinių ir loginių tinklų, ugniasienių skaičių suma. Jeigu IT darbuotojas (-ai) dalį laiko skiria kitai IT veiklai, skaičiavimams procentaliai naudoti tik tą darbo užmokesčio, socialinio draudimo, specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidų dalį, kuri skiriama šio kriterijaus vertinimo aprašyme įvardintai veiklai. Jeigu IT infrastruktūros priežiūros ir administravimo paslaugos yra perkamos, atitinkamai IT infrastruktūros priežiūros metinė paslaugų kaina dalinama iš IT infrastruktūros svarbiausių komponentų skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.
9.	Vienos kompiuterinės darbo vietos techninės priežiūros kaina, Lt	Išlaidos kompiuterinių darbo vietų techninei priežiūrai, į kurias įskaitomos metinės IT darbuotojų, kurie vykdo kompiuterinių darbo vietų techninės priežiūros funkcijas, darbo užmokesčio, socialinio draudimo, jų specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidos, dalijamos iš kompiuterinių darbo vietų skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.	Kompiuterinė darbo vieta suprantama, kaip stalinis kompiuteris, vaizduoklis, klaviatūra, pelė ir kiti kompiuterio priedai; nešiojamasis kompiuteris ir jo priedai; išmanusis telefonas, integruotas su įstaigos informacinėmis sistemomis. Kompiuterinių darbo vietų techninė priežiūra neapima laiko, skiriamo naudotojų mokymui ir

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus ir jo matavimo vienetas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Paiškinimai
			konsultavimui. Jeigu IT darbuotojas (-ai) dalį laiko skiria kitai IT veiklai, skaičiavimams procentaliai naudoti tik tą darbo užmokesčio, socialinio draudimo, specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidų dalį, kuri skiriama šio kriterijaus vertinimo aprašyme įvardintai veiklai. Jeigu kompiuterinių darbo vietų priežiūros paslaugos yra perkamos, atitinkamai nurodoma metinė 1 kompiuterinės darbo vietos priežiūros kaina.
10.	Vieno spaudinio ar kopijos vieneto kaina, Lt	Kopijavimo ir spausdinimo išlaidos, į kurias įskaitomos metinės IT darbuotojų, kurie vykdo spausdintuvų ir kopijavimo įrangos priežiūrą, darbo užmokesčio, socialinio draudimo, jų specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidos, taip pat perkamų kopijavimo įrangos ir spausdintuvų remonto ir priežiūros paslaugų išlaidos, sunaudotų eksploatacinių medžiagų ir dažų įsigijimo išlaidos, dalijamos iš sunaudoto metinio popieriaus kiekio (lapų skaičiaus).	Jeigu įstaiga stebi kopijavimo ir spausdinimo įrenginių skaitiklių rodmenis ir tiksliai žino metinį padarytų spaudinių ar kopijų skaičių, skaičiavimams vietoj sunaudoto metinio popieriaus kiekio (lapų skaičiaus) gali naudoti metinius įrenginių skaitiklių rodmenis. Jeigu IT darbuotojas (-ai) dalį laiko skiria kitai IT veiklai, skaičiavimams procentaliai naudoti tik tą darbo užmokesčio, socialinio draudimo, specializuoto kvalifikacijos kėlimo išlaidų dalį, kuri skiriama šio kriterijaus vertinimo aprašyme įvardintai veiklai. Jeigu paslaugos yra perkamos, atitinkamai nurodoma 1 spaudinio ar kopijos vieneto kaina.
VI. FINANSŲ VALDYMAS IR APSKAITA			
11.	Vienam buhalterinės apskaitos darbuotojui tenkantis viešojo sektoriaus subjekto ir jam pateiktų biudžeto vykdymo ataskaitų ir konsoliduojamų finansinių ataskaitų rinkinių skaičius, vnt.	Už biudžeto vykdymo ataskaitų ir finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimą atsakingo viešojo sektoriaus subjekto ir jam pateiktų metinių ataskaitų rinkinių skaičius dalijamas iš buhalterinės apskaitos funkciją vykdančių darbuotojų, nurodytų įstaigos vadovo patvirtintame pareigybių sąraše, skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.	Viešojo sektoriaus subjekto metinių ataskaitų rinkinį sudaro metinės finansinės ataskaitos ir metinės biudžeto vykdymo ataskaitos (Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 16 straipsnio 1 ir 2 punktai) (Žin., 2007, Nr. 77-3046).

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus ir jo matavimo vienetas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Paaškinimai
12.	Vienam buhalterinės apskaitos darbuotojui tenkantis ūkinių operacijų skaičius, vnt.	Metinis ūkinių operacijų skaičius, užregistruotas apskaitos registruose, dalijamas iš buhalterinės apskaitos funkciją vykdančių darbuotojų, nurodytų įstaigos vadovo patvirtintame pareigybių sąraše, skaičiaus einamųjų metų sausio 1 d.	Ūkinė operacija – ūkio subjekto veikla, keičianti turto ir (arba) nuosavo kapitalo, finansavimo sumų bei įsipareigojimų dydį ir (arba) struktūrą (Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 2 straipsnio 21 punktą) (Žin., 2001, Nr. 99-3515). Apskaitos registras – remiantis apskaitos dokumentais parengta ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių suvestinė, kurioje apibendrinti jų duomenys (Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 2 straipsnio 2 punktą).

Pastaba. Jeigu apskaičiuojant vertinimo kriterijų yra dalyba iš nulio, tai vertinimo kriterijui suteikiama reikšmė nulis. Visais atvejais, kai vertinimo kriterijaus reikšmė yra nulis, kartu su kriterijaus reikšme pateikiamas paaškinimas ir informacija apie vertinimo kriterijaus dėmenis.

Papildyta priedu:

Nr. [1K-158](#), 2011-04-21, Žin., 2011, Nr. 49-2397 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-158

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-158](#), 2011-04-21, Žin., 2011, Nr. 49-2397 (2011-04-28), i. k. 1112050ISAK001K-158

Dėl finansų ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymo Nr. 1K-330 "Dėl Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo